

редакције админ.
Космајска ул. бр. 22.
Одговори се дају у админист.
— Цена утврђена —
Исплаћена се писма не
имају. Рукописи се не
враћају.
Писма, рукописе, новац
не остаје што се односи
на лист, слата власништву
листа

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД
Претплата за Србију
на пошти:
на годину дин. 12.—
шест месеци „ 6.—
три месеца „ 3.—
један месец „ 1.—
Претплата за иностранство
на пошти:
на годину дин. 30.—
шест месеци „ 15.—
три месеца „ 7.50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

„Морамо се тући с Аустријом“

— Изјава М. Јонеску —

БУКУРЕШТ, 28. децембра

Држање Румуније изазвало је оправдан гњев међу свима Силама из Споразума. Услед оваквог стања, један велики енглески лист послао је угледном румунском државнику и бившем министру унутрашњих дела депешу у којој је питао: Шта мисле румунски државници са својом неутралношћу, која може Румунији само да нашкоди? У депеши редакција је још умолила Т. Јонеску, да је обавести о правом стању које влада у Румунији.

На ову депешу Т. Јонеску је одговорио овим телеграмом: У Румунији ври. Румунија се претворила у оружан логор и на све стране изводе се ратне припреме. Неизбежно је остварење народних идеала. Ми се морамо тући с Аустријом. Очекујте да вам решење овог питања јавим. Оно ће се завршити кроз неколико дана.

Румунска јавност за Србију

— од једног пријатеља „СТРАЖЕ“ —

У броју 316. уваженог листа „Страже“ прочитао сам оне откровења, која су учињена у румунском листу „Виторул“. Као пријатељ и редован читалац уважене и цењене „Страже“, а уз то још и одличан познавалац румунског језика, водио сам строг рачун о писању румунске штампе поводом наших сјајних победа над Аустријанцима тог вечитог непријатеља српског имена и презимена. Главније чланке преводио сам и ево, ов речи до речи, њихових завршетка:
1. Лист „Adeverul“, у бр. 19284 од 7.—20—XII. пише да је једини Србин на земљиној кугли који са онолико пожртвовања, колико га показује на Љбду, уме да љуби своју Отadžину. Истичући најлепше особине српског народа, „Adeverul“ завршава: „Ми највише поштујемо како Србама победу тако и нашим

управљајућим круговима који благовремено склопише савез са овим јуначким народом. Живели Срби“.
2. Лист „Pentropatrija“ у броју од 3—22—XII. на уводном месту, под потписом вође прогресиста и бившег министра д-р Авалеску пише: „Пријатељство овога маленог, али и јуначког народа потребно је и великим народима. Ми, Румуни, а поглавито ја, кроз чије жиле тече и један део српске крви, треба да се поносимо и гледамо са пуно вере у најбољу нашу будућност, јер се у савезу са овим племенитим и јуначким народом“.
3. Лист: „Harta răsboiului qigorean“ орган румунских удружених универзитетских професора, свој уводни чланак, штампан терцијом у бр. 9117, од 20—7—XII, завршава: „Ко је тај који тврђише да су српски хероји из-

гинули у српско-турском и српско-бугарском рату? То је народ будућности, народ славе и величине и народ, чији су чланови од најмањег до највећег, од Краља до ратника, од најстаријег старца до новорођенчета у колевци, — народ хероја. Са оваким народом — у рат и противу небеских сила“.
4. Лист: „Dominasa“ препоручује влади да одмах преко свога посланика у Србији достави честитања румунског народа српском народу и препоручује румунском парламенту да одмах, као токлон, изгласа Србији једногодишњу експлоатацију петролеумских извора са којих је чувена Румунија. Тај чланак је штампан у (7619. броју од 19.—6.—XII. т. г.
5. Лист: „Триангулеску“, познат у Букурешту са својих револверских написа, у своме 353. броју, од 19.—6.—XII. т. г. напада владу због тога, што већ једном обећана војна помоћ Србији, не прелази Дунав. Дажућа хвалу до небеса војничким и ратничким особинама српскога на-

рода, он завршава: „Видим ја, виднији начин, господо у фракковима, наших савезничких обавеза према српском народу!“
6. Лист: „Bokalino“ који излази у провинцијској варошици Синаји о трошку румунских највећих кругова, у броју 350. од 21.—2—XII. т. г. апелује на српа румунске леде и њихових родитеља у циљу прикупљања милиона за српску децу, чији се очеви налазе у рововима. Тај свој чланак овако завршава: „Bokalino“ ће за све време рата стајати на услузи и расположењу српске нејачи, а на румунском је народу да нас не остави усамљене“.
7. Лист: „Bucarester Tagblatt“, у броју 353. од 22.—9.—XII. публикује чланак: „Капу доле пред српским војником!“ Тај до сада србобожерски лист, који у Букурешту излази на нама омрзнутом, гадном, одвратном и некултурном немачком језику, сада је дошао к себи. Извињавајући се пред румунском читалачком публиком за досадање своје писање про-

тиву Србије, он својим почетком чланка завршава и каже: „Капу доле и став „мирно“ пред српским војником“.

После победе

— Један план који еволуише —
„Ле Журнал“ у чланку — „Један план који еволуише“ од пуковника Фелера, доноси: Према последњим вестима из Ниша, Београд је понова пао у руке Срба победилаца. Како је његова судбина везана за судбину остале војне то је победа српске војске имала за последицу ослобођење престонице. Плод пада с дрвета онда кад сазри. Можемо очекивати да ће резултати рата у Србији, који су тако несрећни за Аустро-Угарску, имати ускоро и других последица. Чак ће они можда имати и већег дејства на целим ратних операција него што је унутрашња вредност српског војног успеха. Јер, овај значи да су аустро-

Угарске трупе биле принуђене да евакуишу српску територију, али то не значи и да је непријатељска влада принуђена на мир. Овај резултат крајњи циљ сваког рата, српска војска, остављена самој себи, није у стању да постигне.

Али, индиректно и својом моралном вредношћу, победа може имати општих последица у војном погледу. У том смислу повозо заузимање Београда дејствоваће чак проширујући тај морални значај. Оно постаје симбол аустријске немоћи, дакле један подстацај за све оне који рачунају на слом или понижење Аустрије. Може се претпоставити, не претерујући, да словенске трупе у царевини осећају јаче него ли остале, величину овог подстицаја. Борбе које води Света Русија далеко су од свршетка, ма да иду повољно. Међутим српске су победе добивене на два корака, на самој граници. Побеђене трупе враћају се у средину полулације пред коју износе беду пораза. Под таквим приликама влада види како расте увутрашња опасност, она иста која је можда и учинила те је била напуштена логика приликом концентрације снага, учинивши од секундарне српске позорнице једну главну позорницу.

Све више и више мора да еволуише аустро-немачки оперативни план против Русије. Аустријанци су имали да издрже главни напор — у Пољској Немци су играли споредну улогу. Затим су аустријски неуспеси учинили те је број Немаца повећаван, док се није дошло до изједначености.

Ко сад може тврдити да пораз у Срији неће повећавајући увутрашњу опасност, нагнати генералштаб да прида још већу важност српској позорници? У том случају једнакост између Аустрије и Немачке на руском фронту ишчезла би. Тада би Аустријанци играли споредну улогу и од елемента снаге, који је она била у почетку за Немачку, која је ратовала на

два фронта, Аустрија би постала елемент слабости.

Русија и Румунија

— Русија тражи одређен одговор —

У петроградским владиним круговима у категоричкој је форми покренуто питање: да ли ће Румунија ступити против Аустрије или не? Румунија је стављено на знање, да њена акција може бити корисна само у најближим данима, јер доцније, ако би се румунска влада и одлучила на акцију, неће моћи рачунати на одзив нег Русије ни њених савезника. Другим речима, Румунија зна да њено суделовање у европском конфлику може бити драгоцено само у садашњим приликама. Што се тиче румунског неутралитета, он не може довести ни до каквих компензација. Тако одлучна изјава морала је имати и нарочити утасак у престоници Румуније, јер данас већ има вести, да ће кабинет Братијана у најближим данима изнети пред парламент пројекат о одобрењу кредита за ванредне војне потребе.

Бугарска и Румунија

Завршени преговори

Из поузданог извора саопштавају, да су преговори између Бугарске и Румуније сад већ завршени, и да је између Румуније и Бугарске дошло до потпуног споразума, који даје могућности румунским владиним круговима да испуне народне жеље ангажовањем против Аустрије. Према програму, који је већ утврђен, бугарска влада гарантује неутралитет у случају ако румунска војска поседне Трансилванију. За тај неутралитет Румунија се обвезује да ће Бугарској уступити део Добруџе и исправити румунско-бугарску границу. На тај начин отпада питање да ли ће Бугарска ометати Румунију у остваривању њених намера?

Интереси Румуније и Европски рат

— Конференција г. Винтиле И. Братијану, бив. мин. председ. вође либералне странке —

(Од нашег сталног дописника.)

Бивши министар, угледни политичар и државник Винтиле Братијану, шеф либералне странке, брат данашњег шефа владе, одржао је на први дан Божића у клубу либерала јавну конференцију. Г. Братијану је на овој конференцији говорио о интересима Румуније и Европском рату и људи политичари и људи од пера, који су присуствовали овој конференцији дали су овакав суд о његовом говору: овакав бриљантан говор са оваквим доказима у Румунија се још није чуо.

Као и већина Румуна који стоје ван владе и који су независни и Братијану је велики русофил и у новинарским ступцима неуморно пише против данашње неутралности, која је Румунији само од штете и која јој неће донети оне користи, којој се надају људи који данас управљају Румунијом.

Како сам и ја присуствовао овој конференцији то вам сваки шаљем ератак извод са ње. Управо шаљем вам само говор Братијанија, у колико сам га могао прибележити, пошто је био прекидан веома често бурним знацима одобравања од стране присутних.

— Браћо, ми се данас налазимо у врло чудном положају, јер треба једном већ да се определимо на коју ћемо страну, управо, уз кога ћемо. — Ето са тим речима почео је Братијану свој красав говор. И тих неколико речи било је довољно па да се цела сала претвори у једно ухо у једног човека. Сваки је са напетом пажњом очекивао шта ће даље рећи.

— Браћо, данас око нас гори на све стране и ми сви радимо на томе да сачувамо своју заједничку кућу — Румунију, да заштитимо инте-

Букурешт, 28. децембар.

ресе наше земље. Ово је за три године већ трећи пожар који гори око наше куће. Први пожар угушен је у Лондону а други у нашој престоници у Букурешту. И ако су се у гашење ових пожара умешале и велике силе ипак су остала два питања нерешена, и то питање о Дарданелима и питање о А. Угарској, која је преживела и која као држава већ од пре педесет година не би требала да постоји.

Створена је и Арбанија, да би се измириле Аустрија и Италија, Црној Гори одузет Скадар, Србији излаз на море. Ето то нам је донео Лондонски Уговор. Није боље среће ни Букурешки Уговор.

Он је Бугарској скресао много од територије и она је напустила савез у који је дошла била. Где ће се гасити трећи пожар — то нико не зна. Како ће се, пак, он завршити и то је тешко прорећи, и ако су сви изгледи на страни Споразума. И зато пред свима овим догађајима декларације о неутралности нису ништа друго до вешто спрењена уцена, да се у згодно време убади на ону страну која буде победила. Међутим, румунски народ никада није био уцењивач. Он путем уцене није никада ништа ни тражио. И зато ја у име румунског народа изјављујем да румунски народ неће да зна за владине декларације и ноте. Румунски народ, као што је увек досада, оће и сада да погледа сваком слободно у очи и да каже шта хоће. Цео овај рат потекао је услед несвесног држања Немачке и услед дипломатског пораза аустријске дипломатије на Балкану.

У овом рату и Румунија је заинтересована, и што се она, већ сада не налази тамо где

јој је место, то је неопростиви грех данашње владе.

На којој се страви налазе наши интереси то није тешко погодити: тамо од преко Карпата до нас допире плач и шкргут зуба наше несрећне браће коју тако немилосрдногази мађарска чизма.

Ја почављам румунски народ није уцењивачки народ. Он не зна за декларације и ноте. Он није за неутралност већ хоће напред, преко Карпата да ослобађа своју јадну браћу!

В. П. М.

„Култура“

Под тим насловом француски лист „Ле Матен“ публикује извештај свога кореспондента о пљачкашким аустријским трупама, које су у Београду вршили пљачку и оскрнављења. Између остале пљачке исти лист помиње да су Аустријанци опљачкали Савиначку и Маркову цркву, из којих су и поједина акта однели и тиме ложили ватру. Иконе црквене, које су они изнели из цркве избола су ножевима и унаказили их.

На једној Икони, која се њима учинила, да је слика краља Петра направили су оловком конопче око врата и доле написали: да се обеси.

У Главној Полицији су изболи слике престолонаследника Српског, и сав намештај канцелариски исекли на ситну парчад, оставивши само ђубре по канцеларијама. И према свему томе може се рећи да су Аустријанци верни савезници ђубрета и неваљалства.

Из Румуније

— Румунија ће у најближој будућности предузети одлучан корак!

Последњих дана све се више и више говазује правца који предузима Румунија у свом држању. Под притиском јавнога мњења, Братијано је већ одавно у разговорима са

ФЕЛТОН

Донка бомбаша

Приликом уласка Аустријанаца у Београд, неко од наших „добротвора“ дошауо е Аустријанцима да на Чубури има највише бомбаша. У том крају, говорили су Аустријанци, станују махом Цигани, који су по својим кровњарима посакривали бомбаше.

Аустријанци, мислећи да у истини на Чубури леже сакривени комитације, дали су се у потеру за њима. По 15 наоружаних војника с бајонетима крстарили су по улицама на Чубури. Дођоше и у мрловску улицу. Сад или никуда наћи ће ту бомби и комитација, мислили су Аустријанци.

По улицама су се виђале

овда онда Циганке, али чим би угледале Аустријанце с пушкама ове би брзо утекле у кућу и затвориле би се.

Сретоше једну жену, која је ишла да купи палидрвца. — Халт! викну цугсфирер који предводио оне војнике.

Циганка поче да клеца коленима и разрогаченим очима посматраше питача.

— Шча тражите господин Аустријанац! питаше она.

— У овој улици станују све сами бомбаша. Казуј где су се посакривали!

— Молим лепо, у Орловску улицу станују Алија бубњар и још овај други добошар који је свирао у Перову дружину. Сад су они отишли у Крушевац сигурно тамо свирају сад, правдала се она.

— Бати ћеш смакнути, као онај на Теразијама ако тако и даље говориш, грмео је Цугсфирер.

— Ја те не питам за свираче и добошаре већ за бомбаше. Говори где је кућа. Донке бомбаша — комитације.

— Донка?

— Да, то те питам.

— Ево она кућа што се накривила, показивала је циганка.

Аустријанци продужаше пут управо тамо. Стигнувши пред означену кућу, Цугсфирер командова на готовс. Пушке и затварачи закркљаше и би готово. Уђоше у кућу. На сред „собе“ поседали су циганчићи, крај бакрача у коме се кува амалуга — качамак. Кад угледаше Аустријанце сви се ускомешаше.

Која је од вас Дона? Једна лепа црних очију омалена женска издвоји се из оне гомиле и дохвативши једну чинију и кашику захвати из бакрача кашиком качамак и плесну га у чинију.

— Ја сам та Дона. Изволте мало од наше мелшпајза, господине.

— Не лудуј море сад ћу те везати, говори где су ти бомбе?

— Немам господине жив ми ти? правда се она.

— А бомбаша?

— Примаша су сви у Скопље!

— Ти си сакупила неке српске војаче и комитације.

— Куј? јел? ја? Нисам, те мереч мар канч, поче да се куне лепа Дона. Кад се тако куну цигани они онда лажу јер ове речи значе: Да ми умире ништа.

— А шта ће ти та луска ту?

— Со ка вачаравле се? питала је она ону другу што је уз њу стајала.

— Господин Аустријанац, ја сам гу нашла тамо на пољану, оћу да заложим ватру сас њу. Немој да ми дираш,

љубим ти аустријску ногу и руку само немој да ми водиш, због качамак. Ко ће рани ови циганчићи.

— Нема од тога ништа, та мораш са мном у Конак, грмео је цугсфирер.

— Немој молим ти се господин генерал, ја нисам научила да сјавам тамо. Узми некоја друга уместо меје.

Аустријанац поче претурати по соби и испод миндерлука. Испод миндерлука лежи једна пуна торба. Аустријанац наређује да је извуче напоље.

— Шта имаш у овој торби?

— Купила сам мало брашна шећера и кафе. Сиротиња господине.

— Добро, добро одвежи ту торбу да видимо чега има ту.

Дона одвеза врећу и збиља: чигав магацин цереалија беше наслаган у њој. Али бомби нигде ни од којова.

— Немој да ми водиш не знам да говорим Аустријски.

политичарима говорио, да ће Румунија морати у најближој будућности предузети одлучан корак. Из тих изјава није било тешко уверити се, да у том случају Румунска влада намерава прићи остваривању народног програма, т.ј. ослобођењу Трансилваније од робовања Аустро-Угарској. А ти политичари изјављују, да се та одлука може остварити једино у случају, ако Румунија буде обезбеђена од Бугарске. Због тога су — како јављају — почели у последње време живи преговори између Букурешта и Софије, у којима је Бугарска одмах истакла питање о компензацијама.

Како се лаже

РИМ, 28. дец
Генерал Конрад фон Хецендорф, шеф аустроугарског генералштаба дао је интервју сараднику маџарског листа Аз Ешта.

— Главна посорница ратних операција Аустро угарске војске јесу у главном Галиција и Пољска. Међутим операције против Србије су сасвим споредне, ми нећемо још и за то да губимо времена она ће са свим постепено сама по себи доћи.

Тако говори г. Конрад фон Хецендорф а кад су ушли у Београд, њихови су листови довели изјаве њихових војсковођа да је заузете Београда једна од најзначајнијих операција њихових трупа. То су потврдили и овим силним и помпезним лумперацијама што су у Бечу и Берлину извођене у част „храбре“ аустроугарске војске. Дакле онда су операције против Србије биле врло значајне сад су оне споредне и саме ће по себи доћи. Ако, ако само ви и даље мислите тако, и лажете тај ваш лаковерни свет. Ми вам бар у томе ништа нећемо позавидети.

Штампарии Драг. Грегорића потребан је један старији ученик.

Пусти ми да ти играм и невам само немој да ми водиш. Најзад натераше Дну да открије и један сандук који је био покривен чаршавом. Тек што је открила једну страну сандука, појрише мишеви из њега. Дона се од страха сруши на под а Аустријанци киднуше на врата псујући и моменат кад су дошли да траже бомбе.

Дона видевши да су киднули изађе на праг и раздера се: — Да Бог да ту мари кортепајин! Да Бог да врат да сломите.

КОЛОНИЈАЛНА ТРГОВИНА
Обрадовића-Станковића

преко пута Народне Банке биве затворена од 23 овог до 4 јануара 1915 г.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Краљ и Престолонаследник у Нишу

Јуче је Њ. В. Краљ у пратњи Престолонаследника допутовао у Ниш.

Из Београдске Општине

Пошто је општина београдска набавила довољну количину дрва, то IV-ти реон позива све становнике свога реона који примају новчану помоћ, да дођу данас у овај реон где ће примити у упутнице на један метар дрва. Према томе добиће дрва и ова лица која су самци без деце.

Г. Стед у Београду

Чувени енглески новинар г. Стед допутовао је јуче у Београд. Г. Стед је увек писао у „Тајмс“ у најлепше о нашем народу, и на тај начин упознао целу Велику Британију са приликама у Србији и са нашим народом представљајући својим читаоцима вредност српског народа.

Г. Стед је јуче разгледао Београд а данас ће отпутовати у Ниш, где ће посетити г. Пашића, председника владе.

Пажња Београдској Полицији

Марија жена г. Радована Драгутиновића кафеције из Сарајевске ул. 67, за време аустријске окупације у Београду, била је непрестано у друштву аустријанаца с њима пила веселила се раздавала аустријанцима имаовину њеног мужа. Кад је зет г. Драгутиновића, почео протестовати противу распикућства, она је умолила њезине кавалере аустријанце да се уклони из Београда и ови су га затим одвели у ропство.

Како је ова жена овим својим поступком вршила издају према нашим суграђанима денунцирајући их, ми скрећемо пажњу на ову жену која се још слободно шетка по Београду у друштву неког државног мајстора Тоше Цветковића. За ближа обавештења треба се обратити њеном мужу г. Драгутиновићу Сарајевска ул. 67, кафача „Мала Славина“. Дак је она органијала са аустријанцима дотле је се њен муж као резервни наредник, крвавио у борби на Вировници. Сада се налази на боловању код куће поре означеној улици.

Из Управе Водовода

Управа Водовода нам је пре кратког времена послала белешку којом тражи да се грађанство одазива плаћањем за утрошену воду. То је лела ствар. И право је да плате они који могу. Али би молили нашу Општину да се мало побрине за становништво Булеварера, Седам Кућа и околних, јер ако се остави да ти становници пију буварску воду, могу лако да навуку тифус и друге болештине.

Г. Управник препоручује становништву да се не „жде-ре“ буварска вода. А ми би молили Општину да она наредом господину, да се поме-

нути становници што пре снабду водом из Водовода. То је много боље и корисније него ли оно тужакање новинара.

Прилог Цвеном Крсту

Г. Коста Васиклић, учитељ,

место четрдесето-дневног помена својој доброј жени Параскеви, која погибе од непријатељског зрна 1. децем. 1914 г. у школи кнежевачкој ср. врачарског, положио је за наше храбре рањенике динара 100.

Последње вести

Са руског фронта

ПЕТРОГРАД, 29. децембра. Службено.

На левој обали Висле, ноћу између 27. и 28. Немци су безуспешно покушали да нападају наш фронт на неколиким тачкама, али су свуда били одбијени. Нападајући у пределу села Сами, источно од Скерневича, Немци доспевши до наших брана од гвоздене жице, повикаше: не пуцајте! Како се оваква лукавства дешавала и раније, наше трупе нису се дале преварити, већ отворивши смртоносну паљбу, пређоше у против напад, одбацивши непријатеља и наневши му велике губитке. У Галицији продужује се ка-нонада и пушкарање.

Свечакост у Нишу

НИШ, 30. децембра.

Њ. В. Краљ, који се од јуче бави у Нишу, примиће данас у подне изванредне изасланике Њ. В. Цара Николе, у нарочитој ауденцији, на којој ће се извршити предаја ордена у кругу Краљевске фамилије. Затим ће бити у Двору интиман доручак, а у вече такође у Двору гала ручак, у част изасланству на који су позвани сем царевих изасланика, царско-руски посланик кнез Трубецкој са особљем посланства, председник Министарског Савета Министар иностраних дела Госгодин Никола Пашић, сва г. г. Министри, изванредни посланик и пуномоћни Министар г. Јован Јовановић и још неки државни и војни достојанственици, који се валазе у Нишу.

Са француског фронта

Париз 28. децембра

27. децембра, од Мэра до Оаза, био је артиљерски двобој. На Еву, у пределу Соасоа, непријатељ није могао и поред многобројних напада, поново за зети шанчеве, које је јуче изгубио. На крају дана понова је бомбардовао Соасон. У Шампањи, од Ренса до Аргона, наша је артиљерија врло живо гађала немачке оковне позиције које смо заузели, у Перту, и око села, биле су организоване. Контра напад непријатељски, на западу од Порта, био је одбијен.

Турске лажи

Пертоград, 29. дец. Службено.

Поводом турских извештаја о тобожњим турским победама код Азербензана и о борби код Мијандуаба, у којој је погинуо Велики Кнез Александар Михаиловић, руски генералштаб изјављује, да Турци нису имали никакве победе. Што се пак таче борбе код Мијандуаба, ту је било само пуцкарања. Велики кнез Александар Михаиловић никако пак није ни долазио на кавкаско бојиште и налази се жив и здрав.

Заробљеници

Петроград 29. децембра

Јављају из Кијева, да свакодневно кроз варош пролазе велике масе заробљеника. Становништво је пренеражено моралном и физичком погроженошћу њиховом. Одевени у дроњке, они су промрзли и реуматични. О божићним празницима стигло је овде 10.000 војника, 400 официра и неколико виших официра — заробљеника. Ових дана очекују их у још већем броју. Заробљеници, Аустријанци, потпуно деморалисани, причају да сматрају да је битка изгубљена и да читава њихова одељења траже сва могућна средства, да се предаду.

АРМАН.

КЪЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок

(20)

ГЛАВА III

Историја се понавља

— Гля тако и сад учините — Ту Нулић ућуга и чекаше

одговор од Невенке.

— Ми се не разумемо, ви то добро рекосте. Ја сам помисао на брак одбацила само

зато што сте ми то ви сугерирали. Зар ми ви мало пре не рекосте како ме нико неће хтети да прими у канцеларији, зато што се у мојој породици одиграо један језовит случај, за који сам ја најмање крива.

Па кад ме нико неће чак ни у радњу, где бих радила; ко би ме тек узео за жену? Ко би привео девојку моје судбине олтару? Ко би смео да пркоси свету? Реци те ми! Нулић је био у забуну. Невенка га је тукла његовим рођеним речима!

— Госпођице ме узми ајте тако трагично. Ви треба да правите разлику између рада и брака.

Бар ви сте могли да чујете за толике случајеве да је каква београдски господичић везао своју судбину за какву даму из полусвета или за какву даму из сутурена. Такође није редак случај да син богатих родитеља узме своју служавку. Данас нема немогућности! Ја када сам вам рекао оно о раду у каквој канцеларији имао сам на уму ваше године и положај у који би сте били доведени.

Међутим, између канцеларије и брака има разлике. У канцеларију терала би вас нужда, а у брак љубав, а где је љубави ту се не може имати ових погледа, које човек има када узима некога да му ради за новац!

— Ја све то знам. Али ко би мене после свега овога узео. Један мали пример. Човек, који ми се клео да ме воли и да ми је одан, напустио ме је и побегао је.

Несрећа, која ме је снашла њега није ни најмање дирнула. Е па, да ли, под таквим околностима човек сме да помисли на какву срећу!

— Госпођице, нису ни сви људи једнаки, има и између њих и добрих и рђавах. Тај господин који вам се клео а после побегао спада у други ред! — Нулић је већ био нервозан, разлози Невенкини бали су јак и он је осећао, да ако се буде још дуже са њоме препирао, да ће изгубити мегдан.

Белешке

Госпођица која говори Немачки и, пише Српски на Адлеровој писаној машини, а по потреби може се примити и за контоарскињу жели ступити при каквој канцеларији или при надлештву. Писмене понуде слати прско уредништва под знаком (М. Б.) 306 2-2

Честита Нову Годину

Г. Милисав Ракоњац, рев. новина из Негогина, честита својим многобројним муштеријама и пријатељима нову 1915 год.

КАЛЕНДАР ВЕЛИКА СРБИЈА

Готов је цени календар Велика Србија за ратну 1915 годину и биве сутра пуштен у продају. Цена 0 20 дин. Књижари и препродавци треба што пре да изврше поручбине и по одбитку 30 проц. попушта пошљу новац штампарии „Правде“, Бранкова 16.

Пратплата на „Стражу“ стаје један динар месечно.

Календаре за 1915 г.

Издао сам следеће календаре за 1915 годину:

РАТНИК КАЛЕНДАР ЗА 1915 Г.

са овим садржајем: Календарски део по старом и новом Календару. Родослов Српског Краљевског Дома. Државне светковине и празнични дани у које се радње и дућани затварају. Забавни део. Цена је календару — 60 п. дин. Препродавцима 33¹/₈ рабат т. ј. — 40 п. д. комад.

Народни Календар за 1915 г. Цена — 20 п. д. комад. 100 ком. 5.— дин.

Цепни Календар за честитке 100 ком. 4.— дин.

Заједно са поручбином има се и новац послати и то на име поштарине за 100 ком. Ратника 1.80 дин., а за остале — 60 п. д. за по 106 календара.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

Геца Кона — Београд

„Монитор“

У слици и речи

може се добити код „Страже“

Уличних производа и других ДЕЛИКАТЕСА

ПРЕПОРУЧУЈЕ РАДЊА

ЈОВАНКЕ ГРУЈИЋ

Сремска улица до кафане „Мали Војник“

Познито препоручује увек све кег печења, кобасице ементалер, сал-фаладе, дебредингра, шунке, сла-вине, сира (кашкаваља), српског сира, из нових крајева. Такође има довољну количину природ-ног вина и ракије. Цене су соли-дне, а услуга у свему брза и тачна.

— 14 —

канабе

модерно

Модерно ка-набе тра-жи да ку-пи Уредн. „Страже“.

модерно

сгемек

ВАГЕ

Најбољи су из радње

Јелице Грујића

Јаворски ул бр. 7

Врше се оправке свију мерила

7—10—285

ВАГЕ

Црвени Крст

в. цр., оп. вака, ципела,

моли за поклоње: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, поњава, Ђили-а, шареница, пешкира, марџама, назу-в. цр., оп. вака, ципела, анула и посвџа.

КРАЉЕВСКО ПОВЛАШЋЕНА

Српска фабрика Стакла

у Параћину

Има на стоваришту све врсте простог и финог стакла за домаћу потребу, а тако исто и ме-дицинеког за апотеке

403

— 7 —

УГЉА Шлеског 1-ве врсте

УГЉА Костолачког дрвеног

продаје по врло ум реној цени,

СРПСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

Новац и поручбине прима се у радњи Спире Ми-лошевића и Комп. до Народне Банке.

298

7—10

Кафана „2ва Јелека“

У Скадарлији

Била је створена за сво време бомбардовања; а и сада је отворена и препоручује п. публици до-брод вина и ракије као и добар кист.

394

— 10 —

Колонијална деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

5—13—196

уредништво прима огласе по умереној цени.

Извештавамо родбину, пријатеље и познанике да је наша добра и никад непрежаљена супруга, мајка, ћерка, сестра, сестричина и унука

+ Савка В. Радонићева

преминула је 22. о. м. после краћег боловања у најлепшем добу живота 33 год., а сахрањена 23 у младеновачкој гробљу.

У исто време сматрам за своју дужност изјавити најискренију благодарност нашој ујни Насти и ујаку Мих. Т. Петровићу, трг. овд. и г-ђи Ангелини П. Петровића који не пожалише труда при неговању наше драге болеснице, као и око спреме и сахране и тиме нам врло велике услуге учинише, зашта чм вечито остајемо благодарни.

Младеновац, 23. децембра 1914 г.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруг: Војислав Радонић; ћерка: Живана и Косара; синови: Гаврило и Радосав; мати: Јелена С. Тешин; сестра: Даница; зет: Милан; браћа: Драгољуб и Миодраг и остала родбина. 308 3—3

Са болом у души јављамо познаницима и пријатељима, да је наш добри и вига непрежаљени син, брат, сестрић и унук

+ Миодраг — Милка Станојловић

сврш. ђак VIII раз. IV беогр. гимназије — чиновник београдске амбулантне поште

после осмодневног боловања преминуо је и сахрањен 14. о. м. у Ђевђелији у најбољем добу свога живота у 21 г. оста-вивши нас да за њим вечито тугујемо.

Поред неизмерне туге за нашим изгубљеним Миком из-јављујемо искрену захвалност: г. Милораду Јовановићу, упр. поште у Ђевђелији и његовој мајци г-ђи Мицици, који га у своју кућу примише и неге му указаше. Не мање смо за хвални г-ђи Лепосави Марковићки к фецики код које је душу испустио, као и госпођици Нади Лукићевој колегиници Ми-кивој која га у болести нагледаше.

Такође дугујемо захвалност: г. г. д-р Венијамину проф. гимназије и Сави Јергићу намеснику, који из почасту чино-дејствоваху при спроводу и на седмо-дневном помену. Захва-љујемо свима који му у болести услуге учинише и до вечне га куће одпратише.

ЗА НАВЕК ОЖАЛОШЋЕНИ

Родитељи: Вукосава и Владислав Станојловић, мама: Милка; теча: Милорад Милојевић; сестра: Видосава; браћа: Власти-мир, Добривоје и Братислав; деда и баба Милица и Милоје Вићептијевић — Ђеља; ујак: Драгољуб; ујна: Милева; тетке: Драга М. Димитријевићка, Јулка И. Сомборски, Спасојка Ви-307 ћенгијевићева и остала многобројна родбина. 3-3

ШТАМПАРИЈА

Драг. Грегорића и Друга

БЕОГРАД

Космајска улица бр. 22.

БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског посла као: ча-сописа, циркулар, вињета, свадбених позивница, вереничких карти, посмртних листа

Штампарија је снабдевена са најмодернијим ковим словима, шарама и ликијама.

Штампарија је снабдевена са четири штампарске машине и две СЕЦ МАШИНЕ за слагање, да би могла сваки посао изградити на потпуно задовољство пошт. своје муштерије.

Израда је чиста и брза, — Цена умерена.